

Európski veľvyslanci Tvorivosti a Inovácie

Manifest

Svet sa vyvíja novým tempom. Ak chce Európa stáť v jeho popredí, potrebuje byť tvorivejšia a inovatívnejšia. Byť kreatívny znamená prísť na niečo, čo tu ešte nebolo a hľadať nové riešenia a formy. Byť inovatívny znamená meniť spoločnosť a ekonomiku. Navrhovať činnosti, ktoré menia nápady na hodnoty a spájajú tvorivosť s inováciou.

Ak chce Európa napredovať, potrebuje viac investovať – zo súkromných i verejných zdrojov – do vedomostí. Nie je možné napredovať múdro a nerešpektovať pritom históriu a kultúrne dedičstvo. Nové vedomosti vychádzajú z vedomostí minulých a väčšina inovácií je novou kombináciou toho, čo už existuje. Kultúra, ktorá rešpektuje individuálnu a kolektívnu pamäť, je potrebná na zachovanie zmyslu napredovania v súčasnom kontexte búrlivých zmien.

Tvorivosť je základným rozmerom ľudskej činnosti. Darí sa jej v slobodnom, otvorenom a rôznorodom, sociálne a rodovo rovnoprávnom prostredí, v ktorom existuje dialóg medzi kultúrami. Vyžaduje rešpekt a právnu ochranu výsledkov tvorivej a intelektuálnej práce. Tvorivosť je srdcom kultúry, tvorby návrhov a inovácií, právo využiť svoj tvorivý talent však patrí každému. Budúcnosť Európy dnes viac ako kedykoľvek predtým závisí od fantázie a tvorivosti jej obyvateľov.

Hospodárske, environmentálne a sociálne krízy nás nútia hľadať nové spôsoby ako myslieť a konať. Tvorivosť a inovácie môžu spoločnosti priniesť prosperitu, ale spoločnosť musí niesť zodpovednosť za to, ako sa využijú. Dnes je ich potrebné mobilizovať v prospech spravodlivej a „zelenej“ spoločnosti založenej na medzikultúrnom dialógu a rešpektujúcej prírodu, zdravie a blahobyt ľudí na celom svete.

V snahe vytvoriť tvorivejšiu a inovatívnejšiu Európu, ktorá je otvorená zvyšku sveta a rešpektuje ľudské hodnoty, predkladáme tento manifest s našimi prioritami a návrhmi ďalších krokov. Potreba zmeny a vzniku novej iniciatívy je nevyhnutná. Európa a jej členské štáty musia teraz venovať maximálnu pozornosť tvorivosti a inovácii, ak sa chcú dostať z mŕtveho bodu, v ktorom sa dnes ocitli.

Manifest

1. Viesť k tvorivosti v procese **celoživotného vzdelávania**, v ktorom idú ruka v ruke teória s praxou.
2. Vytvárať zo **škôl a univerzít** miesta, kde študenti a učitelia tvorivo myslia a učia sa v praxi.
3. Pretvárať **pracoviská** na učebne.
4. Presadzovať silný, nezávislý a rôznorodý **kultúrny sektor**, v ktorom sa môže udržiavať medzikultúrny dialóg.
5. Presadzovať **vedecký výskum** v snahe pochopiť svet, zlepšovať ľuďom život a stimulovať inovácie.
6. Presadzovať procesy, myšlienky a nástroje **na tvorbu návrhov**, chápať potreby, pocity, túžby a schopnosti používateľov.
7. Podporovať **podnikateľské inovácie**, ktoré prispievajú k prosperite a udržateľnosti.

Návrh činností

Nasledujúci návrh činností si vyžaduje nové chápanie verejnej politiky. Európska komisia a národné vlády sa potrebujú zasadiť o zmenu spoločne so sociálnymi partnermi a občianskymi hnutiami. Potrebne sú spoločné vízie a iniciatívy, ktoré prekračujú hranice oblastí tradičnej politiky, aby sa dali zvládnuť súčasné ekologické, sociálne, kultúrne, bezpečnostné a demokratické deficity. Sústrediť sa na tvorivosť a inovácie je kľúč k začatiu dialógov, ktoré prekonajú históriou podmienené politické prekážky.

Akcia 1: Investovať do vedomostí

V snahe posilniť konkurencieschopnosť Európy je potrebné zaviesť nové rozpočtové zásady, na základe ktorých sa výrazne uprednostnia investície do ľudí a vedomostí. V krátkodobom horizonte by mali nezamestnaní pracovníci dostať možnosť rozšíriť si svoje zručnosti. Podnikatelia, odbory a vlády by mali spoločne organizovať aktivity na rozširovanie zručností pracovníkov zabezpečením ich financovania z verejných a súkromných zdrojov. Je nevyhnutné rozšíriť rozsah a ciele európskych štrukturálnych fondov tak, aby boli zamerané na investície do výskumu a vedomostí a prepojené s budovaním inštitucionálnych rámcov na podporu vzdelávania v období pracovného života.

Akcia 2: Znovuobjaviť vzdelávanie

Je potrebné znovuobjaviť školy a univerzity v partnerstve s učiteľmi a študentmi tak, aby vzdelávací proces pripravil ľudí na vzdelávajúcu sa spoločnosť. Treba opätovne vyškoliť učiteľov a zapojiť rodičov tak, aby mohli prispieť k systému vzdelávania, ktorý rozvíja potrebné vedomosti, zručnosti a postoje týkajúce sa medzikultúrneho dialógu, kritického myslenia, riešenia problémov a tvorivých projektov. Zvláštny dôraz si zaslúži tvorba návrhov na rôznych úrovniach vzdelávania. Je potrebné iniciovať významné celoeurópske úsilie v oblasti výskumu a vývoja so zameraním na zlepšenie kvality vzdelávania a tvorivosti na všetkých jeho úrovniach.

Akcia 3: Odmeňovať iniciatívnosť

Ľudia, ktorí prichádzajú s novými iniciatívami v podnikaní, vo verejnom sektore a v občianskej spoločnosti, by mali byť odmenení. Sociálne politiky môžu prispieť k inovácii tým, že sa s občanmi, ktorí sa rozhodnú pre zmenu, podelia o riziká s ňou súvisiace. Odmeňovaní by mali byť aj umelci, návrhári, vedci a podnikatelia prinášajúci nové nápady. Ceny za excelentnosť by mali byť spojené s právnou ochranou duševného vlastníctva a mala by sa stanoviť rovnováha medzi udeľovaním spravodlivých cien a presadzovaním výmeny poznatkov.

Akcia 4: Udržať kultúru

Budovanie kapacít v sektore kultúry by malo byť podporené národnými a európskymi programami a mechanizmami, aby bolo možné udržať kultúrnu rozmanitosť, nezávislosť a medzikultúrny dialóg. Mali by sa podporovať tvorivé odvetvia stavaním nových mostov medzi umením, filozofiou, vedou a podnikaním. Zvyšovaním kvality ich obsahu by sa mal stimulovať vývoj a využívanie nových médií. Je potrebné vyvinúť nové hospodárske modely na financovanie slobodných, rôznorodých, nezávislých a kvalitných digitálnych

spravodajských médií.

Akcia 5: Podporovať inovácie

Je potrebné zaviesť ambicióznejšiu a široko spektrálnu politiku inovácie. Viac investícií do vedy, technológií a tvorby návrhov by sa malo spojiť s úsilím zvyšovať dopyt po vedomostiach. Obchodné spoločnosti by mali byť motivované, aby spájali vedecké poznatky s vedomosťami založenými na skúsenostiach. Mali by sa podporovať vo zvyšovaní rozmanitosti zamestnancov, pokiaľ ide o ich pohlavie, vzdelanie a štátnu príslušnosť. Vzdelávanie inžinierov, manažérov a návrhárov by malo byť zmesou teoretických poznatkov a skúseností z praxe. Politika inovácie, ako aj trhu práce a vzdelávania, by mala byť zameraná na aktivizáciu zainteresovaných osôb a zamestnancov do procesu zmien. Vypracovanie a implementácia širších stratégií politiky inovácie sa musia stať hlavnou prioritou politických lídrov.

Action 6: Myslieť globálne

Pokiaľ ide o vedu, kultúru a konkurencieschopnosť, Európa by mala mať vo svete popredné miesto. Spoluprácu v rámci Európy v oblasti vedy, technológií, vzdelávania, tvorby návrhov a kultúry je potrebné rozšíriť na zvyšok sveta. Konkurencieschopná Európa by mala rozvíjať hospodársku spoluprácu jednak s novými dynamicky sa rozvíjajúcimi ekonomikami, ako aj s chudobnými krajinami, ktoré podporu potrebujú najviac. Podpora inovácií v chudobných krajinách je morálnou povinnosťou a znižuje nápor imigrácie. Európa by mala prispievať k vytvoreniu spravodlivých pravidiel ochrany a výmeny poznatkov na globálnej úrovni.

Akcia 7: Pridať hospodárstvu viac „zelenej“

Európa musí aktivizovať svoju tvorivosť a inováciu, aby sa mohla stať „postuhlíkovou“ spoločnosťou. Kľúčový prvok predstavujú eko-inovácie a vytvorenie „novej technologicko-ekonomickej trajektórie“, ktorá by začínala riešeniami „na konci potrubnej siete“, pokračovala „čistými technológiami“ a končila „systémovými inováciami“, ktoré radikálne menia výrobu, distribúciu a spotrebu. Investície je potrebné skombinovať so zriadením nových inštitúcií, prijatím nových predpisov a s novými zvykmi. Tvorivosť je základným nástrojom na hľadanie riešení, ktoré spájajú udržateľnosť a prosperitu.

Tieto prominentné osobnosti súhlasili s tým, že sa stanú veľvyslancami počas Európskeho roka tvorivosti a inovácie 2009. Mnohí z nich sa v priebehu roka niekoľkokrát stretli a pripravili tento manifest týkajúci sa tvorivejšej a inovatívnejšej Európy.

Ferran Adrià Acosta

kreatívny šéfkuchár

Esko Tapani Aho

výkonný viceprezident spoločnosti Nokia

Karlheinz Brandenburg

profesor, výskumný pracovník v oblasti informačných a komunikačných technológií

Jean-Philippe Courtois

prezident spoločnosti Microsoft International

Edward de Bono

publicista a prednášateľ na medzinárodnej scéne v oblasti tvorivosti a laterálneho myslenia

Anne Teresa de Keersmaeker

tanečná choreografka

Creativity
and Innovation
European Year 2009

Ján Ďurovčík

tanečný choreograf

Richard Florida

publicista, profesor, ekonóm

Jack Martin Händler

dirigent

Antonín Holý

profesor, chemik

Remment Lucas Koolhaas

profesor, architekt, urbanista

Damini Kumar

dizajnérka a vynálezkyňa

Dominique Langevin

profesorka, fyzička

Imagine. Create. Innovate.
<http://create2009.europa.eu>

Creativity
and Innovation
European Year 2009

Rita Levi-Montalcini

profesorka – laureátka Nobelovej ceny, neurologička

Áron Losonczy

architekt a vynálezca

Bengt-Åke Lundvall

profesor, výskumný pracovník v oblasti inovácie

Javier Mariscal

dizajnér

Radu Mihăileanu

filmový režisér

Leonel Moura

konceptný umelec

Blanka Říhová

profesorka, mikrobiologička

Imagine. Create. Innovate.
<http://create2009.europa.eu>

Creativity
and Innovation
European Year 2009

Ken Robinson

profesor, publicista v oblasti tvorivosti a inovácie

Ernő Rubik

profesor, architekt, dizajnér

Jordi Savall i Bernadet

hudobník, profesor

Erik Spiekermann

profesor, dizajnér v oblasti typografie

Philippe Starck

tvorca, umelecký riaditeľ, dizajnér

Christine van Broeckhoven

profesorka, molekulárna neurovedkyňa

Harriet Wallberg-Henriksson

profesorka, riaditeľka, Karolinska Institutet

Imagine. Create. Innovate.
<http://create2009.europa.eu>

